

CARNAVALUL ÎNTRE ISTORIE, CULTURĂ ȘI TRADIȚIE

Carnavalul de la Veneția – un eveniment unic într-un oraș unic

Joi, 23 februarie 2017, sala de festivități a Liceului Teoretic “Aurel Lazăr” a devenit un spațiu neîncăpător pentru cei 120 elevi din clasele a V-a, a IX-a B, a IX-a D, a XII-a B care au luat parte la proiectul “*Carnavalul între istorie, cultură și tradiție*” realizat în limba engleză (cele mai semnificative aspecte au fost scoase în evidență și prin traducerea lor în limba română pentru ca elevii clasei a V-a să deșină informațiile transmise în mod corespunzător).

Activitatea a constat din mai multe segmente:

- scurtă prezentare a orașului Veneția și a insulelor;
- originea cuvântului *carnaval*;
- istoria carnavalului;
- scurte filme de prezentare a carnavalului venețian – deschiderea oficială 2017;
- tipologia măștilor venețiene;
- alte carnavaluri celebre – Nisa, Santa Cruz de Tenerife și Rio de Janeiro;
- expoziție de măști lucrate de elevi;
- “măști” faciale realizate de elevi.

Coordonatorul proiectului, prof. dr. Carmen CHIRA, a prezentat aspecte relevante din istoria carnavalului și a rezumat evenimentele Carnavalului Venețian din acest an.

În perioada 11–28 februarie 2017, în Veneția – un oraș răsărit din apă, un oraș al cerului și al apei – are loc celebrul **Carnaval** care își are originea în ritualurile ancestrale de trecere de la iarnă la primăvară și care se desfășoară înainte de Postul Sfințelor Sărbători Pascale.

La Veneția cel mai utilizat cuvânt la început de an este “carnaval”. Culoare și mister, muzică, dans și voie bună, măști și costume colorate, parade stradale, baluri ai domă celor din vremuri medievale. Toate acestea constituie ingredientele Carnavalului de la Veneția, unul dintre cele mai așteptate evenimente din Italia și considerat cea mai spectaculoasă manifestare culturală din Europa.

Carnavalul – o călătorie cultural

Din cele mai vechi vremuri, Carnavalul Venețian a fost o sărbătoare magică ce s-a răspândit asupra întregului oraș. Predilecția venețiană de a se ascunde în spatele unei măști este legendară: un sistem rigid de castă încuraja anonimatul în orașul înțesat de oameni.

Se spune că originea Carnavalului datează din 1094, când dogele Veneției, Vitale Faliero, l-a menționat pentru prima dată într-un document oficial. La baza carnavalului stă un obicei străvechi, cel al Saturnaliei, ce aparține cultului zeului vinului – Dionisos și care marchează de fapt trecerea de la iarnă la primăvară. Începând din antichitate exista o perioadă din an în care fiecăruia i se permitea, în aparență, să facă ce dorește. Cu aceasta ocazie se purtau un fel de măști. La Veneția, în vremea Republicii, carnavalul dădea poporului iluzia că pentru scurt timp are aceeași putere cu conducătorii, putând să râdă de aceștia în public, sub anonimatul dat de mască. În realitate era una dintre cele mai bune metode de a detensiona societatea venețiană, oferind poporului „pâine și circ“. Etimologia cuvântului „carnaval“ își are rădăcinile în latinescul *carne levare* care înseamnă „renunțarea la carne“. Senatul Republicii Venețiene a consemnat oficial, printr-un decret existența carnavalului în 1296. De regulă, acesta începea pe 26 decembrie și dura câteva luni. Măștile însă puteau fi purtate încă de la începutul lui octombrie.

Carnavalul de la Veneția a luat cea mai mare amploare în secolul al XVIII-lea. Mulți tineri bogați din toată Europa acelor vremuri au luat parte la carnaval alături de venețieni. Semnificația și amploarea Carnavalului de la Veneția a scăzut treptat în decada anilor 1930, când Mussolini a interzis sărbătorirea carnavalului. Abia în 1979, un grup de venețieni și iubitori ai Veneției au hotărât să reînvie tradiția. La puțini ani după, carnavalul și măștile venețiene au ajuns să fie cunoscute în întreaga lume ca simbol al Veneției pe timp de iarnă. Atragând an de an de mii de vizitatori, prestigiosul carnaval atinge apogeul și recunoașterea internațională: atmosfera efervescentă, comedia, măștile spectaculoase, balurile fac din Veneția „magnetul Europei“.

Doamna profesor de arte vizuale, Emilia Negru a prezentat tipologia măștile venețiene care conferă un aer de originalitate acestui carnaval.

Cu mască, fără mască!

Toată Veneția se transformă într-o scenă unică enormă, în care oamenii se plimbă în costume de carnaval și măști misterioase.

Măștile venețiene au o lungă istorie de a proteja identitatea purtătorilor în timpul activităților încărcate de decadență. Cu un nivel de prosperitate social neegalat până la acea vreme, cetățenii din Veneția au dezvoltat o cultură unică în care se practica ascunderea identității în viața de zi cu zi. O parte din această secretomanie avea un caracter practic: aveau loc evenimente în care nu doreau să poată fi identificați sau cu care să fie asociați. Toate acestea pentru că orașul este relativ mic și oamenii se puteau recunoaște ușor. În plus, măștile serveau un important țel social, acela ca toți oamenii să fie egali în timpul jocurilor carnavalului. Moralul poporului era întreținut de posibilitatea purtării măștilor –puteau să spună ce aveau de spus fără frică. Ca un rezultat al tănuirii identității fizice, oamenii au început să profite de situație. Republica a căzut într-o stare de lux, apatie, și de degradare morală. În cele din urmă portul măștilor în viața de zi cu zi a fost interzisă și a fost imitată numai pe o anumită perioadă a anului. După anul 1100, s-a trecut printr-o perioadă în care balul mascat a fost scos în afara legii, în special în timpul zilelor de sărbătoare.

Măștile sunt ceea ce fac carnavalul unic, special, la fel cum gondolele conferă aerul de poveste al Veneției. Pe vremuri, masca oferea protecție și intimitate. În prezent oferă doar un aer misterios. Dar poate că tocmai acest mister e ceea ce a făcut carnavalul venețian atât de special – chiar și cei mai umili dintre venețieni puteau fi pentru o zi eleganți și rafinați.

Există cinci tipuri diferite de măști venețiene:

- masca Bauta care acoperă de obicei toată fața, dar există și unele doar până la nivelul gurii, astfel mâncatul, băutul și vorbitul să nu fie împiedicate;
- masca Columbina este o mască foarte frumos decorată uneori chiar cu aur sau argint doar pentru jumătatea feței;
- masca Moretta este foarte populară printre femeile venețiene deoarece pune în valoare trăsăturile feminine;
- masca Volto sau Larva este de obicei albă și este purtată cu o pelerină și o pălărie tricorn;
- masca Medico della Peste, deși macabră, se bucură de popularitate; este prevăzută cu un cioc lung și ochi rotunzi acoperiți cu discuri de cristal; această mască a fost creată de un fizician francez în secolul al XVI-lea, Charles de Lorme, care o folosea pentru

a se proteja de ciumă atunci când trata bolnavii, iar doctorii care l-au urmat, purtau de obicei masca cu o pălărie neagră și o pelerină lungă neagră, mănuși albe și un baston.

Măștile sunt realizate de așa numiții “mascherari” care au un statut aparte încă din 1436. Erau ajutați de pictori care le desenau fețele pe modelul de gips acordând foarte multă atenție detaliilor. Formele erau apoi prelucrate de mascherari și decorate cu aur, argint, picturi deosebite, cristale sau pene.

Locul cel mai important unde măștile sunt purtate cu grație este balul mascat din timpul Carnavalului – Gran Ballo della Cavalchina, ținut la Teatro La Fenice, și este unul dintre cele mai spectaculoase baluri mascate din lume.

Astăzi totul este glamour și scilpitor. Măștile de carnaval constituie un domeniu artistic extrem de vast! Atât datorită volumetriei faciale, generatoare de expresii atât de diverse, dar mai ales pentru nenumăratele feluri în care pot fi decorate. Superba lume a formelor, culorilor și expresiilor, constituie o reală evadare din platitudine!

La finele activității participanții au vizionat aspecte de la Carnavalul din Nisa, Santa Cruz de Tenerife și Rio de Janeiro.

Expoziția demăști venețiene – pictate sub coordonarea prof. Emilia Negru, și realizată de prof. Vasile Juncu și prof. Viorel Muscaș a fost admirată de toți cei prezenți la activitate. Nu au rămas neobservate interesantele desene cu motive venețiene de pe fețele câtorva elevi din clasa a IX-a.

Activitatea s-a încheiat cu prezentarea unei colecții de costume și măști venețiene desfășurată pe ritmuri de vals.

Coordonator de proiect – prof. dr. Carmen CHIRA

COTIDIAN INDEPENDENT

CRISANA

Sâmbătă 25 februarie

Liceul „Aurel Lazăr”

Carnavalul, între istorie, cultură și tradiție

Sala de festivități a Liceului Teoretic „Aurel Lazăr” a fost plină zilele trecute la un eveniment care a avut în centru carnavalul și tot ce ține de el. Prezentarea s-a realizat în limba engleză, cele mai semnificative aspecte fiind scoase în evidență și prin traducerea lor în limba

română.

La eveniment au participat 120 de elevi din clasele a V-a, a IX-a B, a IX-a D și a XII-a B, alături de echipa de proiect formată din profesorii Carmen Chira, Emilia Negru, Vasile Juncu și Viorel Muscaș. Activitatea a constat într-o scurtă prezentare a orașului Venetia și a insulelor, explicarea originii cuvântului carnaval, o istorie a

carnavalului, scurte filme de prezentare a Carnavalului venețian – deschiderea oficială 2017, tipologia măștilor venețiene și alte carnavaluri celebre.

La finele activității participanții au vizionat aspecte de la Carnavalul din Nisa, Santa Cruz de Tenerife și Rio de Janeiro.

Expoziția de măști venețiene, pictate sub coordonarea profesoarei Emilia Negru și realizată de

profesorii Vasile Juncu și Viorel Muscaș, a fost admirată de toți cei prezenți la activitate. Nu au rămas neobservate interesantele desene cu motive venețiene de pe fețele câtorva eleve din clasa a IX-a. Activitatea s-a încheiat cu prezentarea unei colecții de costume și măști venețiene desfășurate pe ritmuri de vals.

■ V.I.